

Beeld/spraak

Mine DALEMANS / Jozefien VAN HUFFEL

HALEN | Koninklijke Nationale Strijdersbond Halen en Zelem, Veteranen Leopold III, vaderlandslievende verenigingen. Plechtig klinkt het en plechtig staan deze mannen jaarlijks op 21 juli aan de parochiekerk voor het plaatselijke Te Deum. De ruggen recht, de blikken ernstig, de witte handschoenen rond de vlaggenstokken, vlekkeloos. Elders in het land reageerden mensen met gejuich op de plechtige boosheid van een koning. Wat meer verbondenheid, begrip. Zong ook het parochiekoor in Halen daar niet voor?

Af en toe ging het gordijntje van de poppenkast open

Thee & Televisie

Marcel VAN NIEUWENBORGH

„ Een Brits acteur die terugkeek op zijn theatercarrière beweerde dat Shakespeare vertolken het vermoeiendste is wat een toneelspeler te beurt kan vallen. Tenzij je de koning speelt, want dan mag je er gaan bij zitten. In de afgelopen maand bleek dat alvast niet op te gaan voor koning Albert II. Wij vermoeden dat de vorst meer dan eens heeft lopen ijsberen in de gaanderijen van Laken.

Het was dan ook een bewogen maand. Ook al meende men op de VRT dat de komkommertijd was aangeboren en een moment voor platte rust. O jawel, ze zouden op antenne gaan als ze dat nodig achtten. Ze zouden zelf oordelen wanneer het volk meer uitleg behoefde. Redactionele autonomie heet dat. En ze schoven zowaar een paar keer het gordijntje van de poppenkast open.

Op de nationale feestdag kwamen ze met een bijzondere editie van *Terzake*. Om door iemand, die de modale volksmens imiteerde, aan een frietkraam in het Brusselse park te laten vaststellen dat de kwaliteit van de aardappelen dit jaar een ietsje minder is. Die melige farce staat mijlenver af van wat doorgaans onder 'televisienieuws', laat staan 'duiding', wordt begrepen.

Als de natie in een bijna-constitutionele crisis verkeert, is een nationale feestdag niet meteen het meest geschikte moment om op een badinerend, populistisch toontje een

koddig nummer op te voeren. Op zulke momenten is het de taak van de openbare omroep om een ernstig avondurend debat te organiseren. Een debat waarvan de echo's nog wekenlang natrillen in de media. Een debat geleid door iemand die discussies kan aanwakkeren, met deelnemers die wat te zeggen hebben en niet de 'usual suspects' van wie de chef-duiding en zijn loopjongens de gsm-nummers in hun adressenboekje hebben staan.

Bruno Tobback kon dan weer niet klagen over de dienst Duiding van de VRT, want hij mocht zijn kandidatuur voor het voorzitterschap van zijn partij – al bij de eerste schuchtere geruchten – komen toelichten. Nu zal de man nog heel veel moeite moeten doen om de socialistische idealen in dit land nog te kunnen verkopen. Willen de lieden die, in de voorbije stille tv-maand, in opspraak zijn gekomen door de astronomische lonen die ze zichzelf toemeten of het gesjoemel in overheidsbedrijven, nu toevallig toch kopstukken zijn of beschermelingen van de socialistische familie.

Een zeldzame keer kan zo'n aangekochte reportage om de gaten te vullen een verrassend stukje duiding opleveren. Dat was het geval met de RTBF-reportage over de notionele belastingaftrek, waaruit blijkt dat de grootste winstmakende bedrijven in dit land geen cent belasting betalen. Een vinding van paars, dat daarmee een paar

honderdduizend jobs zou creëren. De RTBF-reportage leerde, zoals al enkele maanden eerder in *Knack* en *Le Soir* was vastgesteld, dat de schatkist daarmee alleen maar miljarden ontloopt en dat je het aantal extra banen dat erdoor wordt geschapen, op de vingers van een hand kunt tellen. Het geeft trouwens te denken dat het bericht, toen het in *Knack* verscheen, door geen van de Vlaamse kranten werd opgepikt. Vermoedelijk was hier de grens bereikt van wat vandaag nog kan en niet kan in de Vlaamse pers. Maar dat is nu precies de rol van de openbare omroep, die aan geen krantenmagnaat of grote adverteerder gebonden is, en juist bij machte is om zoiets uit te spitten.

En er was het drama in Noorwegen. De dag dat de bom in de regeringswijk van Oslo ontplofte, vond VTM het zelfs niet de moeite waard om dat in het korte nieuws van kwart voor zes te melden. Dat geeft aan hoe smal de perimeter is geworden waarin een evenement zich moet voordoen om nieuwswaarde te krijgen.

Er was de crisis van de euro, de schulden crisis in de Verenigde Staten die dreigde een aardschok in de wereld-economie te veroorzaken. Maar voor de VRT onvoldoende om er, buiten het journaal, dieper op in te gaan. Wel werden minuten besteed aan de eerste werkdag van de nieuwe omroepster. Zij zal, ten behoeve van de niet al te snuggere kijker, de programma's vooraf duiden. „